

Väljaandja: Riigikogu

Akti liik: seadus

Teksti liik: terviktekst

Redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2021

Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv

Avaldamismärge:

Vali redaktsioon:

[Elmine...](#)

[Hetkel kehtiv](#)

[Vaata digitemplit](#)

[Võrdle redaktsioone](#)

Keskkonnaseadustiku üldosa seadus¹

Vastu võetud 16.02.2011

[RT I, 28.02.2011, 1](#)

jõustumine 01.08.2014, osaliselt 01.01.2015 ja 01.08.2017

[Muudetud järgmiste aktidega](#) (näita)

1. peatükk Üldsätted

1. jagu Seaduse eesmärk ja kohaldamisala

§ 1. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on tagada:

- 1) keskkonnahäiringute vähendamine võimalikult suures ulatuses, et kaitsta keskkonda, inimese tervist, heaolu ja vara ning kultuuripärandit;
- 2) säästva arengu edendamine, et kindlustada tervise- ja heaoluvajadustele vastav keskkond praegusele põlvele ja tulevastele põlvedele;
- 3) loodusliku mitmekesisuse säilimine ja kaitse;
- 4) keskkonna hea seisund;
- 5) keskkonnale kahju tekitamise vältimine ja keskkonnale tekitatud kahju heastamine.

§ 2. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

2. jagu Mõisted

§ 3. Keskkonnahäiring

(1) Keskkonnahäiring on inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale, sealhulgas keskkonna kaudu toimiv mõju inimese tervisele, heaolule või varale või kultuuripärandile. Keskkonnahäiring on ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata.

§ 5. Keskkonnaoht

Keskkonnaoht on olulise keskkonnahäiringu tekkimise piisav tõenäosus.

2. jagu Õigus kasutada võõrast maatükki ja veekogu

§ 32. Võõral maatükil viibimine

(1) Teise isiku omandis oleval maatükil (edaspidi *võõras maatükk*) võib viibida üksnes omaniku loal.

(2) Luba viibida võõral maatükil, välja arvatud õuemaal, eeldatakse olevat, kui omanik ei ole maatükki piiranud või tähistanud viisil, millest ilmneb tahe piirata võõraste viibimist maatükil, või kui tahe piirata viibimist ei ilmne muudest asjaoludest.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud loa olemasolu ei eeldata mootor- või maastikusõidukiga võõral maatükil viibimise puhul.

(3) Võõral maatükil viibides tuleb järgida seaduses sätestatud piiranguid ja maatüki omaniku õiguspäraseid nõudeid ning võimalikult suures ulatuses vähendada keskkonnahäiringute teket.

(4) Võõral maatükil viibides tuleb arvestada maatüki omaniku huve, eelkõige vältida omandi kahjustamist ja kodurahu häirimist.

(4¹) Koeraga võõral maatükil liikudes peab koer olema lõastatud, kui maaomanikuga ei ole kokku lepitud teisiti. Lõastatud ei pea olema teenistuskoad teenistusülesannete täitmisel ja jahikoerad jahipidamise ajal.

(5) Riik või kohaliku omavalitsuse üksus võib piirata enda omandis oleval maatükil viibimist, kui see on vajalik avalikes huvides või kolmandate isikute, sealhulgas maakasutajate huvide kaitseks.

§ 33. Võõral maatükil asuva tee ja raja kasutamine

(1) Avalikult kasutatavaid teid ja erateid võib kasutada igaüks seadustes sätestatud ulatuses.

(2) Teid, mis ei ole rajatised, (edaspidi *rada*) võib kasutada jalgsi, jalgrattaga või muul sellesarnasel viisil liikumiseks, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Omanik ei või keelata eratee ega raja kasutamist jalgsi, jalgrattaga ega muul sellesarnasel viisil liikumiseks, kui kasutus põhineb väljakujunenud taval ega ole talle koormav. Eratee või raja kasutamise liigset koormavust eeldatakse õuemaal asuva eratee või raja korral, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 34. Marjade, seente, pähklite, mahalangenud okste ja muude sarnaste loodussaaduste korjamine võõral maatükil

Võõral maatükil võib korjata looduses vabalt kasvavaid marju, seeni, pähkleid, mahalangenud oksti ja muid sarnaseid loodussaadusi, kui omanik ei ole määranud teisiti.

§ 35. Lühiajaline telkimine ja muu püsivam peatumine võõral maatükil

(1) Võõral maatükil võib telkida või muul viisil püsivamalt peatuda üksnes omaniku loal.

(2) Luba telkimiseks või muuks püsivamaks peatumiseks eeldatakse olevat väljaspool selgelt piiritletavat kompaktselt asustusega ala, kui omanik ei ole maatükki piiranud või tähistanud viisil, millest ilmneb tahe telkimist või muud püsivamat peatumist piirata, või kui tahe piirata viibimist ei ilmne muudest asjaoludest. Loa olemasolu ei eeldata kauemaks kui ööpäevaks.

(3) Telkimise ja muu püsivama viibimise korral selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas tuleb hoiduda väljapoole elumaja arvestatavat nähtavus- ja kuuldekaugust. Avatud maastikul tuleb hoiduda elumajast vähemalt 150 meetri kaugusele.

§ 36. Võõral maatükil lõkke tegemise keeld

(1) Võõral maatükil võib lõkke teha üksnes omaniku loal.

(2) Omaniku luba eeldatakse olevat omaniku poolt lõkke tegemiseks ettevalmistatud ja tähistatud kohas.

§ 37. Veekogu avalik kasutamine

(1) Veekogu avalik kasutamine on suplemine, veesport, veel ja jääl liikumine, kalapüük, veevõtt ning muul viisil veekogu kasutus, mis vastavalt veeseadusele ei ole vee erikasutus.

[RT I, 08.07.2014, 3 - jõust. 01.08.2014]

(2) Mootorsõidukiga vees või jääl liikumine ei ole veekogu avalik kasutus.

(3) Veekogu avalikku kasutust võib piirata vastavalt seadusele.

[RT I, 08.07.2014, 3 - jõust. 01.08.2014]

(4) Veekogu määratakse avalikuks kasutamiseks veeseaduses sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 08.07.2014, 3 - jõust. 01.08.2014]

(5) Veekogu avalikku kasutust ei või kaldaomanik takistada, sealhulgas ei või ta sulgeda vooluveekogu veeliikluseks suuremas ulatuses kui üks kolmandik selle laiuselt.

(6) Avalikul ja avalikult kasutataval veekogul võib tasuta ja püügiõigust vormistamata püüda kala ühe lihtkäsiõngega, järgides kalapüügiseadusega või selle alusel sätestatud piiranguid.

[RT I, 08.07.2014, 3 - jõust. 01.08.2014]

(7) Veekogu, mis ei ole avalikult kasutatav, võib kasutada üksnes omaniku loal. Luba veekogu avalikuks kasutuseks eeldatakse olevat, kui veekogu ei ole piiratud ega tähistatud viisil, millest ilmneb tahe piirata veekogu kasutamist, või kui tahe piirata veekogu kasutamist ei ilmne muudest asjaoludest.

(8) Riik ja kohaliku omavalitsuse üksus võivad piirata enda omandis oleval veekogul viibimist, kui see on vajalik avalikes huvides või kolmandate isikute, sealhulgas veekogu kasutajate huvide kaitseks.

[RT I, 22.02.2019, 1 - jõust. 01.10.2019]

§ 38. Kallasrada

(1) Kallasrada on kaldariba avalikult kasutatava veekogu ääres veekogu avalikuks kasutamiseks ja selle ääres viibimiseks, sealhulgas selle kaldal liikumiseks.

(2) Kallasraja laius on laevatatavatel veekogudel kümme meetrit ning teistel veekogudel neli meetrit. Kallasraja laiust arvestatakse lamekaldal põhikaardile kantud veekogu piirist ja kõrgkaldal kaldanõlva ülemisest servast, arvates viimasel juhul kallasrajaks ka vee piirjoone ja kaldanõlva ülemise serva vahelise maariba.

(3) Kui kallasrada on üle ujutatud, on kallasrajaks kahe meetri laiune kaldariba veeseisu piirjoonest (edaspidi *ajutine kallasrada*).

(4) Kaldaomanik peab igaühel lubama kallasrada kasutada.

(5) Kalda omanik või valdaja võib kallasrada tõkestada kohaliku omavalitsuse üksuse või Põllumajandus- ja Toidumeti kirjalikul nõusolekul ja põhjendatud vajaduse korral, nagu seda on loomade karjatamine või maa kuivendamine, kuid ta peab tagama tõkkest üle- või läbipääsu kallasrada mööda liikumiseks.

(6) Kui ajutisel kallasrajal liikumine on takistatud, peab kaldaomanik tagama läbipääsu mujalt oma kinnisasjal, kui see ei ole talle ülemäära koormav.

(7) Kohaliku omavalitsuse üksus peab planeeringutega tagama avaliku juurdepääsu kallasrajale.

(7¹) Kalda omanik või valdaja peab tagama kallasrajale juurdepääsu planeeringuga kehtestatud tingimustel.

(8) Purre, sild või muu veekogus või selle kohal asuv ehitist ei ole kallasraja osa ning sellist ehitist võib kasutada üksnes omaniku loal. Kasutamise luba eeldatakse olevat, kui omanik ei ole ehitist piiranud või tähistanud viisil, millest ilmneb tahe piirata ehitise kasutamist võraste poolt, või kui tahe piirata kasutamist ei ilmne muudest asjaoludest. Omanik peab lubama ehitise kasutamist, kui see on vajalik kallasrada mööda liikumiseks.

(9) Kui isik on tõestanud kallasraja või sellele juurdepääsu vastuolus käesolevas paragrahvis sätestatuga, ei teki tal vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust tõkestamise õiguspärasuse kohta.

§ 39. Kallasraja sulgemine ja sellest möödapääsu võimaldamine

(1) Kallasraja võib sulgeda ülekaaluka avaliku huvi korral.

(2) Kallasraja võib sulgeda ka ülekaaluka erahuvi korral sellise õiguslikul alusel püstitatud ehitise vahetus läheduses, mille ehitamisele vastavalt looduskaitseseadusele ei laiene ehituskeeld ehituskeeluvööndis või mille ehitamiseks on ehituskeeluvööndit õiguspäraselt vähendatud.

(3) Kallasraja sulgemine otsustatakse üldplaneeringuga.

(4) Kallasraja sulgemise korral peab suletud kallasraja tähistama ja võimaldama suletud kallasrajast möödapääsu.

(5) Kui isik on sulgenud kallasraja vastuolus käesolevas paragrahvis sätestatuga, ei teki tal vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sulgemise õiguspärasuse kohta.

§ 39¹. Kallasraja puudumine

(1) Avalikult kasutataval veekogul puudub kallasrada:

1) sadamas;

2) joogi- ja tootmisvee veehaarde vähimas võimalikus teeninduspiirkonnas;

3) enne asjaõigusseaduse jõustumist õiguspäraselt kallasrajale ehitatud ehitisel;

4) hüdrograafiateenistuse ja seirejaama ehitisel;

5) kalakasvatusehitisel;

6) hüdroelektrijaama vähimas võimalikus teeninduspiirkonnas.

(2) Vähim vajalik teeninduspiirkond määratakse detailplaneeringuga, mis kooskõlastatakse Keskkonnaametiga.

5¹. peatükk Riiklik ja haldusjärelevalve

§ 62¹. Riikliku ja haldusjärelevalve teostaja

(1) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse §-des 38 ja 39 ning nende alusel sätestatud nõuete täitmise üle teostab Keskkonnaamet.

(2) Käesoleva seaduse §-des 38 ja 39, välja arvatud § 38 lõikes 7 ja § 39 lõikes 3, sätestatud nõuete täitmise üle teostab riiklikku järelevalvet lisaks Keskkonnaametile ka kohaliku omavalitsuse üksus.

§ 62². Riikliku järelevalve erimeetmed

(1) Keskkonnaamet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 46, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 62³. Riikliku järelevalve erisused

(1) Keskkonnaamet võib tähistatud kinnisasjale siseneda valdaja või muu õigustatud isiku juuresolekuta, kui:

1) see on vajalik olulise ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks ja nimetatud isikute kaasamisega kaasneks viivitus, mis seaks ohtu meetme kohaldamise eesmärgi saavutamise;

2) valdusesse sisenemise eesmärk on läbipääsu tagamine teisele kinnisasjale või veekogule.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud alusel valdusesse sisenemisest ei pea hiljem valdajat teavitama, kui valduses ei tehtud pärast sisenemist järelevalve- või süüteomenetluse toiminguid.

(3) Keskkonnaamet võib kallasrajal läbipääsu takistava ehitise lammutada asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Ehitise lammutamiseks asendustäitmise käigus peab Keskkonnainspeksioon eelnevalt teavitama asjaomast kohalikku omavalitsust.

(4) Keskkonnaameti ametiisik võib järelevalve teostamise eesmärgil viibida ja sõidukiga, sealhulgas maastikusõidukiga ja ujuvvahendiga, liikuda maa- või veealal, kus viibimine ja liikumine on keskkonnakaitse eesmärgil õigusaktiga keelatud või piiratud.

§ 62⁴. Vahetu sunni kasutamine

Keskkonnaametil on lubatud kasutada füüsilist jõudu korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 62⁵. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 32 000 eurot.

5². peatükk Vastutus

§ 62⁶. Kallasraja ebaseaduslik sulgemine ja tõkestamine

(1) Kallasraja või sellele juurdepääsu ebaseadusliku sulgemise või tõkestamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

§ 62⁷. Menetlus

Käesoleva seaduse §-s 62⁶ sätestatud väärteo kohtuvälised menetlejad on Keskkonnainspeksioon ja valla- või linnavalitsus.

§ 62⁸. Trahvi laekumine

Kui rahatrahvi määranud kohtuväline menetleja on valla- või linnavalitsus, kantakse käesoleva seaduse §-s 62⁶ sätestatud väärteo eest määratud rahatrahv otsuse teinud kohaliku omavalitsuse eelarvesse.